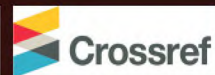

Scopus®

ISSN 2309-4117

9 772309 411702

№1(57), 2021

Reproductive Endocrinology
Scientific and Practical Medical Journal

ЕР епродуктивна ндокринологія

Науково-практичний медичний журнал

Scopus, Crossref, DOAJ, Index Copernicus International, About Open Academic Journals Index, Google Scholar, WorldCat, DRIVER, BASE, China National Knowledge Infrastructure (CNKI.net), JournalTOCs, Universal Impact Factor, Advanced Science Index, Scientific Indexing Services, Polska Bibliografia Naukowa (PBN), International Scientific Indexing (ISI), eLIBRARY.ru (PIHЦ)

Точна та достовірна
лабораторна діагностика

- Міжнародні стандарти ISO 9001, ISO 15189
- Обладнання від світових лідерів: Siemens, Abbott, bioMérieux, Beckman Coulter
- Інноваційні методики, передові технології
- Актуальні рішення клінічних задач
- Клінічна верифікація результатів
- Термінове повідомлення про критичні показники
- Індивідуальний професійний консалтинг: 0 800 21 96 96, consult@dila.com.ua

dila.ua

Система управління якістю сертифікована відповідно до міжнародного стандарту ISO 9001:2015 № UA228577 від 15.09.2017. Атестат про акредитацію відповідно до ДСТУ EN ISO 15189:2015 (EN ISO 15189:2012, IOT) № 30001 від 04.09.2020. Акредитаційний сертифікат вищої категорії МОЗУ МЗ № 014792 від 27.03.2020. Ліцензія на медичну практику МОЗУ АД № 071280 від 22.11.2012.

www.reproduct-endo.com

www.reproduct-endo.com.ua

Передплатний індекс - 60110

Видається за підтримки:
НАМН України
Асоціації акушерів-гінекологів України
Асоціації гінекологів-ендокринологів України

Журнал включений до переліку спеціалізованих наукових видань України в галузі медичних наук. У виданні можуть бути опубліковані основні результати дисертаційних робіт.

Всі статті, що надійшли до редакції, проходять багатоступінчасте рецензування, зауваження рецензентів направляються автору без зазначення імен рецензентів.

Журнал реферується Інститутом проблем реєстрації і інформації НАН України. Електронна версія розміщується на порталах EBSCO і Elsevier та на сайті Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

Свідчення про реєстрацію друкованого засобу масової інформації
№ KB 24466-144061P від 24.02.2020 р
Рекомендовано вченою радою ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України».
Протокол №2 від 25.02.2021 р.

ГОЛОВНІ НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ

ЗАПОРОЖАН Валерій Миколайович

д. мед. н., професор, академік НАМН України, президент Асоціації акушерів-гінекологів України

АНТИПІКІН Юрій Геннадійович

д. мед. н., професор, академік НАМН України, директор ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України»

НАУКОВІ КОНСУЛЬТАНТИ

ВЕНЦІКІВСЬКИЙ Борис Михайлович

д. мед. н., професор, член-кор. НАМН України, завідувач кафедри акушерства та гінекології № 1 Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця

КАМІНСЬКИЙ В'ячеслав Володимирович

д. мед. н., професор, член-кор. НАМН України, завідувач кафедри акушерства, гінекології та репродуктології НМАПО ім. П.Л. Шупика МОЗ України

ТРОНЬКО Микола Дмитрович

д. мед. н., професор, член-кор. НАН України, академік НАМН України, віце-президент НАМН України, директор Інституту ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України

РЕЗНІКОВ Олександр Григорович

д. мед. н., професор, член-кор. НАН України, академік НАМН України, завідувач відділу ендокринології репродукції та адаптації Інституту ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка НАМН України

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

ТАТАРЧУК Тетяна Феофанівна

д. мед. н., професор, член-кор. НАМН України, заступник директора з наукової роботи, завідувачка відділення ендокринної гінекології ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України»

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

ПЕДАЧЕНКО Наталія Юріївна

д. мед. н., професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології НМАПО ім. П.Л. Шупика МОЗ України

ВІДПОВІДАЛЬНІ РЕДАКТОРИ

КОСЕЙ Наталія Василівна

д. мед. н., головний науковий співробітник відділення ендокринної гінекології ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України»

КАЛУГІНА Людмила Вадимівна

д. мед. н., провідний науковий співробітник відділення ендокринної гінекології ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Авраменко Т.В.

д. мед. н., професор, Україна

Anagnostis P.

д. мед. н., Греція

Бенюк В.О.

д. мед. н., професор, Україна

Березенко В.С.

д. мед. н., професор, Україна

Бойчук А.В.

д. мед. н., професор, Україна

Булаченко О.В.

д. мед. н., професор, Україна

Гладчук І.З.

д. мед. н., професор, Україна

Graziottin A.

професор, Італія

Грищенко М.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Дронова В.Л.

д. мед. н., професор, Україна

Дубоссарська З.М.

д. мед. н., професор, Україна

Дубоссарська Ю.О.

д. мед. н., професор, Україна

Жабченко І.А.

д. мед. н., професор, Україна

Задорожна Т.Д.

д. мед. н., професор, Україна

Корнацька А.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Локшин В.Н.

д. мед. н., академік НАН РК, професор, Казахстан

Макацарія О.Д.

д. мед. н., академік РАН, професор, РФ

Марічерда В.Г.

д. мед. н., професор, Україна

Маркін Л.Б.

д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ, Україна

Медведь В.І.

д. мед. н., професор, член-кор. НАМНУ, Україна

Педаченко Н.Ю.

д. мед. н., професор, Україна

Пирогова В.І.

д. мед. н., професор, Україна

Поворознюк В.В.

д. мед. н., професор, Україна

Подольський В.В.

д. мед. н., професор, Україна

Радзинський В.Є.

д. мед. н., професор, РФ

Revelli A.

професор, Італія

Рожковська Н.М.

д. мед. н., професор, Україна

Скрипченко Н.Я.

д. мед. н., професор, Україна

Засновники

ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології ім. академіка О.М. Лук'янової НАМН України»
ТОВ «Трилист»

Головний редактор

Татарчук Т.О.

Видавець

ТОВ «ТРИЛИСТ»

Генеральний директор

Плошенко М.Г.

Директор

Ракоід Г.Б.

Відділ реклами

тел.: +38 (067) 917-74-51
+38 (066) 770-82-98
trilist_rek@ukr.net

Передплата

trilist_mag@ukr.net

Відділ реєстрації та рецензування статей:

rescorpus@ukr.net

Адреса редакції

01030,
Україна, Київ,
вул. Б. Хмельницького, 42
ТОВ «Трилист»
тел.: +38 (067) 917-74-51
e-mail: trilist_mag@ukr.net

Верстка та макетування

Ф0–П Замогильна О.О.

Підписано до друку

24.03.2021 р.
Замовлення № 59

Наклад

7 000 прим.

Періодичність видання

6 номерів на рік

Надруковано в типографії

ТОВ «САЮР ГРУП»
03038, м. Київ,
вул. Нововокзальна, 8

МІЖНАРОДНА ІНДЕКСАЦІЯ ЖУРНАЛУ

Scopus, Crossref, DOAJ, Index Copernicus International, About Open Academic Journals Index, Google Scholar, WorldCat, DRIVER, BASE, China National Knowledge Infrastructure (CNKI.net), JournalTOCs, Universal Impact Factor, Advanced Science Index, Scientific Indexing Services, Polska Bibliografia Naukowa (PBN), International Scientific Indexing (ISI), eLIBRARY.ru (PINC)
<http://reproduct-endo.com/indexing>

Статті, надруковані в журналі «Репродуктивна ендокринологія», рецензовані. Редакція може надрукувати матеріали, не поділяючи думку автора. За достовірність фактів, цитат, імен, географічних назв та інших даних відповідають автори. Матеріали з приміткою **П** публікуються на правах реклами. Примітка **П** використовується для публікації рекламного характеру, що вміщує інформацію про медичні лабораторії, послуги медичних клінік, медичну апаратуру тощо, в т. ч. лікарські засоби, що не внесені в перелік заборонених до рекламування. Публікації з приміткою **П** вміщують інформацію про лікарські засоби й призначені для медичних та фармацевтичних працівників. Правовий режим інформації, викладеної у цьому виданні або представленій для розповсюдження на спеціалізованих заходах з медичної тематики, у першу чергу, визначається Законом України від 04.04.1996 р. № 123/96-ВР «Про лікарські засоби». Відповідальність за зміст рекламних та інформаційних матеріалів несуть особи, які пропонують вказані матеріали для розміщення в журналі. Передрук матеріалів можливий лише з дозволу ТОВ «Трилист». Захищено авторським правом. Рукописи не повертаються.

ЗМІСТ

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Diabetes mellitus in combination with COVID-19: modern views on therapy

Literature review

V.I. Tsybaliuk, M.D. Tronko, Y.G. Antypkin et al. 8

Регіональні особливості здоров'я вагітних

Ю.Г. Антипкін, Т.Ф. Татарчук, Р.В. Марушко, О.О. Дудіна 21

ГІНЕКОЛОГІЯ

Відмінності антропометричних, соматотипологічних і показників компонентного складу маси тіла у дівчат із первинною дисменореєю

Г.В. Чайка, Д.Г. Коньков, О.А. Таран, Б.О. Маркевич 29

Протирецидивна терапія ендометріозу: можливі варіації

Н.Ф. Захаренко, С.І. Регада, І.П. Маноляк, В.С. Сольський 38

Проблемні питання діагностики та лікування вульвовагінітів змішаної бактеріально-кандидозної етіології

О.В. Кравченко 43

ФІЗІОЛОГІЯ ТА ПАТОЛОГІЯ МОЛОЧНИХ ЗАЛОЗ

Дифузна непухлинна патологія молочних залоз: сучасний стан проблеми. Діагностика і лікування масталгії

О.С. Зотов 48

Досвід застосування рослинних комплексів для підтримки фізіологічного завершення лактації

Н.В. Косей, О.В. Занько, Л.А. Васильченко, Н.В. Яроцька 54

ПУХЛИНИ ТА ПЕРЕДПУХЛИННА ПАТОЛОГІЯ

Цитологічна складова скринінгу на рак шийки матки: причини хибнонегативних і хибнопозитивних результатів, шляхи їх уникнення

Огляд літератури

О.А. Бурка, Н.Ф. Лигирда, В.В. Куцовол, А.В. Свінцицька 61

Епігенетичний профіль проліферації ендометрія при різних морфотипах гіперплазії

О.Л. Громова, В.О. Потапов, Д.А. Хасхачих та ін. 68

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ КОНСИЛІУМ

Механізми формування стеатозу печінки в юнаків із гіпоандрогенією

Л.К. Пархоменко, Л.А. Страшок, С.І. Турчина та ін. 79

Оптимізація підходів до антенатального спостереження жінок із хронічними запальними захворюваннями кишечника

Аналітичний огляд

О.В. Булавенко, Д.Г. Коньков, Н.В. Кузьміна та ін. 84

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД

Тестування на вірус папіломи людини високого ризику в жінок із ASCUS за даними цитології: результати дослідження ВПЛ ATHENA

М.Н. Stoler, T.C. Wright Jr., A. Sharma та ін. 99

Континуум відповіді яєчників, що веде до народження: дослідження ДРТ в реальній клінічній практиці в Іспанії

М. Феррандо, Б. Королеу, Л. Родрірес-Табернеро та ін. 104

УНІВЕРСАЛЬНИЙ ПРИРОДНИЙ АДАПТОГЕН ЗІ СНОДІЙНИМ ЕФЕКТОМ

- ✦ **Нормалізує зміну сну і неспання**
- ✦ **Нормалізує циркадні ритми**
- ✦ **Підвищує розумову і фізичну працездатність**
- ✦ **Зменшує прояви стресових реакцій**
- ✦ **Чинить на організм імуномодулюючу дію**

Скорочена інструкція з медичного використання:

Діюча речовина: melatonin; 1 таблетка містить мелатоніну 3 мг; **Фармакотерапевтична група:** Снодійні та седативні препарати. Агоністи рецептора мелатоніну. **Показання.** Для профілактики та лікування розладів циркадного ритму «сон-неспання» при зміні часових поясів, що проявляється підвищеною стомлюваністю; порушення сну, включаючи хронічне безсоння функціонального походження; безсоння у людей літнього віку (у тому числі при супутній гіпертонічній хворобі та гіперхолестеринемії); для підвищення розумової та фізичної працездатності, а також поліпшення стресових реакцій та депресивних станів, що мають сезонний характер. Підвищений артеріальний тиск та гіпертонічна хвороба (II стадія) у хворих літнього віку (у складі комплексної терапії). **Протипоказання.** Підвищена чутливість до компонентів препарату. Аутоімунні захворювання, лімфогранулематоз, лейкоз, лімфома, меланома, епілепсія, цукровий діабет. Одночасне застосування інгібіторів моноаміноксидаз, кортикостероїдів, циклоспорину. **Спосіб застосування та дози.** Для лікування Віта-мелатонін® призначають внутрішньо дорослим від 3 мг до 6 мг (1-2 таблетки) на добу. Таблетки слід приймати за 30 хв до сну щодня, бажано в один і той же час. Курс лікування триває до відновлення фізіологічного ритму «сон-неспання», але не більше 1 місяця. У разі застосування з профілактичною метою дозу препарату та тривалість його застосування визначає лікар залежно від індивідуальних особливостей пацієнта та перебігу захворювання. Зазвичай приймають по 1-2 таблетки на добу за 30 хв до сну, бажано в один і той же час, протягом 2 місяців з тижневою перервою між курсами (курс застосування – 1 місяць). Для лікування хронічних порушень сну (у тому числі при супутній гіпертонічній хворобі та/або гіперхолестеринемії) у пацієнтів літнього віку препарат призначають у мінімальній ефективній дозі 1,5 мг (1/2 таблетки) один раз на добу, таблетки приймають за 30 хв до сну. При недостатній ефективності дозу збільшують до 3 мг. Відміну препарату слід проводити поступово, зменшуючи дозу протягом 1-2 тижнів. За такою ж схемою препарат приймають пацієнти літнього віку при підвищеному артеріальному тиску та гіпертонічній хворобі. Препарат можна застосовувати протягом 3-6 місяців з інтервалами по 1 тижню між місячними курсами лікування. **Особливості застосування.** Не застосовувати жінкам, які планують вагітність, у зв'язку з певною контрацептивною дією мелатоніну. При застосуванні Віта-мелатоніну® слід уникати яскравого освітлення. У пацієнтів з цирозом печінки рівень метаболізму мелатоніну знижений, тому застосовувати препарат цим хворим потрібно з обережністю. **Упаковка.** По 10 таблеток у білстері; по 3 білстери в паці. **Категорія відпуску.** За рецептом.

Інструкція з медичного використання препарату Віта-Мелатонін.

Реєстраційне посвідчення № UA/7898/01/01 з 21.11.2017
Перед використанням уважно ознайомтесь з інструкцією.
Інформація для медичних і фармацевтичних працівників.

КИЇВСЬКИЙ ВІТАМІННИЙ ЗАВОД
Якість без компромісів!

CONTENTS

HEALTH CARE

Diabetes mellitus in combination with COVID-19: modern views on therapy <i>Literature review</i>	
V.I. Tsymbaliuk, M.D. Tronko, Y.G. Antypkin et al.	8
Regional features of pregnant women's health	
Y.G. Antypkin, T.F. Tatarchuk, R.V. Marushko, O.O. Dudina	21

GYNECOLOGY

Differences in anthropometric, somatotypological and components of body weight composition in teenager girls with primary dysmenorrhea	
H.V. Chaika, D.G. Konkov, O.A. Taran, B.O. Markevych	29
Anti-relapse therapy of endometriosis: possible variations	
N.F. Zakharenko, S.I. Regeda, I.P. Manoliak, V.S. Solskyy	38
Problematic issues of diagnosis and treatment of vulvovaginitis of mixed bacterial-candidiasis etiology	
O.V. Kravchenko	43

PHYSIOLOGY AND PATHOLOGY OF THE MAMMARY GLANDS

Diffusive non-tumoral pathology of the breast: current state of the problem. Diagnosis and treatment of mastalgia	
O.S. Zotov	48
Experience of using plant complexes in physiological completion of lactation	
N.V. Kosei, O.V. Zanko, L.A. Vasylychenko, N.V. Iarotska	54

TUMORS AND PRECANCEROUS PATHOLOGY

The cytological component of cervical cancer screening: causes of false negative and false positive results, and ways to avoid them <i>Literature review</i>	
O.A. Burka, N.F. Lygyrda, V.V. Kutsovol, A.V. Svintsitska	61
Epigenetic profile of endometrial proliferation in the different morphotypes of endometrial hyperplasia	
O.L. Gromova, V.O. Potapov, D.A. Khaskhachykh et al.	73

INTERDISCIPLINARY CONSILIUM

Mechanisms of hepatic steatosis formation in adolescent boys with hypoandrogenism	
L.K. Parkhomenko, L.A. Strashok, S.I. Turchyna et al.	79
Optimization of antenatal monitoring approaches of women with chronic inflammatory bowel diseases <i>Analytical review</i>	
O.V. Bulavenko, D.G. Konkov, N.V. Kuzminova et al.	84

INTERNATIONAL EXPERIENCE

High-risk human papillomavirus testing in women with ASCUS cytology: results from The ATHENA HPV study	
M.H. Stoler, T.C. Wright Jr, A. Sharma et al.	93
The continuum of ovarian response leading to birth, a real world study of ART in Spain	
M. Ferrando, B. Coroleu, L. Rodríguez-Taberner et al.	99

ШВИДКА ДІАГНОСТИКА ХРОМОСОМНИХ АНОМАЛІЙ ВІД ДІЛА!

- Точність, якість та достовірність результатів
- Швидкість виконання досліджень
- Висока кваліфікація цитогенетиків

Гаряча лінія для лікарів: www.dila.ua

☎ 0 800 219 696

f [dila.ua](https://www.facebook.com/dila.ua)